

Čas a skutečnost (či „realita“?)

Michael Theunissen se jednou (6997, S. 38) vyjádřil, že „die Zeit ist etwas Reales“; bez ohledu, co tím zamýšlel či myslel, je to teze (formulace) po mém soudu zcela neudržitelná. Čas není „věc“, není „předmět“ – Kant to cítil docela právem, ale jeho pojetí je rovněž neudržitelné – rozhodně to není jen nějaká nazírací forma. Čas je skutečný, ale není žádnou samostatnou skutečností, nýbrž je aspektem či spíše složkou, součástí dění jakožto výkonu bytí buď té či oné skutečné události nebo – v případě „obecného času“ – výsledkem dění obrovského množství událostí, které kolem sebe jednotlivě „šíří“ časové pole a vytvářejí tak jakési časové pole společné (závislé nadále na dějících se událostech, takže o nějaké samostatnosti „času“ nebo dokonce o možnosti mluvit o „současnosti“ na velmi vzdálených místech Vesmíru nelze mluvit, lze se pouze pokoušet to nějak přibližně – a v omezené míře – „spočítat“, s ohledem na se vzdáleností narůstající problémy). Čas přichází, a to jako budoucnost, ale sama budoucnost pouze nastává, a to prostřednictvím dějících se pravých událostí, které jsou primárně vybaveny svým vlastním časem, svou „budostí“ (a teprve potom mohou k obecnému času svého „prostředí“ dávat, poskytovat také kousek svého příspěvku).

(Písek, 130904-2.)